

Gadi dziesmu grāmatās

Komponists un diriģents Juris Vaivods turpina muzikalizēt Dailes teātri

Inese Lūsiņa

VIRKNE muzikālu aktierprogrammu un izrāžu Siguldā, tostarp Latvijas Radio kora koncerts koncertzālē *Baltais flīgelis*, izrāde *Emīls Dārzīņš* ar Raimonu Paulu pie klavierēm, kori *Kamēr...* un diriģentu Māri Sirmo gleznainajā pilsdrupu estrādē un pat Dailes teātra Dziesmu svētki — tik plašu muzikālo spektru Dailes teātra vasaras festivālam Siguldā 21.jūnijā sarūpējis teātra muzikālais vadītājs Juris Vaivods.

«Lieliskajā koncertzālē *Baltais flīgelis* varam īstenot vairākus muzikālus projektus. Tur mūsu teātra draugi Radio koris izrādīs savu jauno programmu *Suitu mēle*, kurā skanēs arī Jura Karlsona dziesmas no izrādes *Sievietes, sievietes*. Vakarpusē Dailes teātra izrāžu mūzikas koncertā ar Vidzemes kamerorķestri un Andri Veismani pie diriģenta pulsts varēs dzirdēt partitūras, kas skanējušas no mūsu teātra pirmsākumiem līdz pat mūsdienām. Jā, jā, Burhards Sosārs, Mārgers Zariņš, Indulis Kalniņš, Imants Kalniņš, Juris Karlsons, Arturs Maskats, Jānis Lūsēns un daudzi citi.» Juri Vaivodu — komponistu tajā pārstāv mūzikas *Raudupietei* un *Pēram Gintam*. Intrīgē Rēzijas Kalniņas un Girta Ķesteras literāri muzikālā programma Siguldas Katoļu baznīcā, Jāņa Paukštellos, Andra Bērziņa un Vara Vētras programma bērniem *Pasaka un Nesaka* Svētku laukumā, Dailes teātra aktieru koncertprogramma *Vien mirtes un rozes* Pilsdrupu estrādē, Olga Dreģe Zāras Leandres dziesmās Baltajā pilī.

Laukā no arhīval!

Veco teātra dziesmu meklēšana bibliotēkās un arhīvos, kur starp grāmatvedības papīriem atrodamas arī notis, ir J.Vaivoda kaislība, kam viņš nodevis jau vairākus gadus. Nu viņš jau var cerēt ar nākamsezonu reizi pusgadā rīkot teātra mūzikas koncertus — literāri muzikālas kompozīcijas. «Pret teātra mūziku laiks ir diezgan nežēlīgs. Kopš izrādes sāka apkalpot ieskaņotas fonogrammas un teātri beidza dzīvot orķestris, beidza dzīvot arī mūzika. Diemžēl lielākā daļa nav fiksēta skaņu ierakstos. Lielāko daļu teātra mūzikas līdz 70.gadu beigām nemaz neatceramies un nezinām.» To meklējot J. Vaivodam pašam bijis daudz jaunatklājumu.

«Arhīvs partitūrām nav īstā vieta, mūzikai ir jādzīvo. Sevišķi, ja tā ir laba. Bibliotēka ir daudz pieejamāka un tajā ir daudz ērtāk un lētāk veidot kopijas, tur ir arī klavieres, uz kurām dziesmas ieskandināt.» Juris Vaivods cer, ka kādreiz tiks sasistematizēts un topošajā Nacionālajā bibliotēkā apkopots viss kultūras mantojums. Arī tas, kas bijis kinostudijā vai Latvijas teātros. Bet jau šāgada nogalē izdevniecībā *Musica Baltica* beidzot nāks klajā viņa sagatavotā *Dailes teātra dziesmu grāmata*. Tā būsot liela un raiba nošu grāmata visām gaumēm no dziedāšanas zaļumos līdz profesionālajam solistu un kora repertuāram. Ar klavierpavadījumu vai burtu harmonijām un melodijām no Burharda Sosāra lai-

kiem līdz šodienai.

Nācies krietni nopūlēties, noskaidrojot īstos autoru vārdus. «Kad Kultūras akadēmijas rektors Jānis Siliņš kopā ar Mārti Balodi veidoja teātra vēstures raidījumus LTV, spēlēja viņiem mūziku no Smilgā laikiem. «Bet Ēvalds Valters teica, ka tā ir viņa dziesma,» iebildis Siliņš. Izrādās, komponists tomēr ir Burhards Sosārs. Tāpat arī slavenajai ziņģei *Klusi klusi ratiņš ruc* no izrādes *Vecais pilsungs*. Vēlos grāmatā ievietot Imanta Kalniņa brīnišķīgos pareizticīgos korus no izrādes *Idiots*, R.Paula kora *a cappella* kormūziku no Ibsena *Branda*, Imanta Zemzara miniatūras balsij ar klavierēm ar Māra Čaklā vārdiem. Šis mantojums ir ļoti raibs, to varētu saukt par Dailes teātra mūzikas antoloģiju.» Juris Vaivods apkopojis arī tautasdziesmas, ziņģes, estrādes, teātra un kinodziesmas priekš sadziedāšanās, kas Mežaparka estrādē sekos šīsvasaras Dziesmu svētku noslēgumkoncertam 12.jūlijā. 200 dziesmu, no ku-

▲ JURIS VAIVODS priecājas, ka jaunā spēles vieta — Sigulda paver daudz vairāk iespēju parādīt teātra dažādību.

FOTO — KRISTIANS PUTNIŅŠ, DIENA

**Vaivods cer
nākamajā
sezonā
biežāk rīkot
teātra
mūzikas
koncertus**

rām daudzas tikai tagad beidzot pierakstītas notis, tikko izdotas krājumā *Latviešu Dziesmu klade*.

Nežēlīgais teātris

Cik gadus Juris Vaivods jau strādā Dailes teātrī? Tas ir vieniņgais jautājums, kas rī sarunā paliek neatbildēts. Kāpēc viņš deva priekšroku teātrim, nevis kora diriģēšanai vai simfoniju komponēšanai? «Simfonijas es nerakstītu, tur jābūt cita veida domāšanai. Teātris paņem ļoti daudz laika. Esmu domājis, kāpēc neko dzīvē nemainu? Gribētos apstāties un kaut ko no sevis vairāk pateikt. Bet nav laika un teātris ir nežēlīgs.» Juris Vaivods savu darbošanos teātrī formulē kā kapelmeistara funkciju.

Ar Māri Sirmo viņš dalīs Dailes teātra Dziesmu svētku virsdiriģenta funkcijas Siguldas pilsdrupu estrādē. Dziesmu svētki, tas skan varen! Teātrī pie ziņojuma dēļa redzams kopmēģinājumu grafiks. «Mani priecē, ka korī ne tikai aktieri, bet pieteikušies arī vairāki teātra tehniekie darbinieki.»♦

17 PASAULES PIRMATSKAŅOJUMI
LU LIELAJĀ AULĀ
2008. GADA 3., 4. JŪLIJĀ

17 WORLD PREMIERES
3RD, 4TH JULY, 2008
THE GREAT HALL OF
UNIVERSITY OF LATVIA

Jauniešu koris

KAMĒR...

laivtelecom

MUSICA

RĪGAS DOME

PASAULES SAULES DZIESMAS
WORLD SUN SONGS

AM

LATVENERGO

map

antals

ARCTIC PAPER

CITRONS

LATVIJAS VESTNĪBAS

DYNAMIC

WOLF BRAND

1

klasika

Diena

laiks

TEVA

STOOTA

uac

Times

KULTŪRAS :: FORUMS

draugiem.lv